

Ik vond mijn moeder, dank zij de pastoor...

Ofschoon niet in Helmond geboren, kwam ie hier wonen voordat ie 'n half jaar oud was. En wel in een pleeggezin bij heel arme mensen. Dat was zo door de geestelijkheid geregeld. Nou is ie al weer rond de zestig. In een tehuis voor ongehuwde moeders kwam ie op de wereld, ergens in Nederland. Het schikte moeders familie blijkbaar niet om thuis geboren te worden. Vandaag wordt daar wat gemakkelijker, ruimer of met meer begrip over gedacht, maar toen niet. Bepaalde naam of aanzien lieten dat schijnbaar in dat huishouden niet toe. Dat gezin zelf had 13 kinderen. Misschien was de eer van dat huishouden of van de vader in het geding. Mogelijkerwijs had moeder in dienst van een voorname familie gewerkt, en daar zwanger geworden... Het pleeggezin woonde aan de rand van de stad. Daar hadden ze al een paar kinderen. Hij was geen zoon uit dat huishouden, maar hoe vroeg of laat ie dat zelf wist, weet ik ook niet. Op de lagere school sprak ie er met mij nooit over. Ik was z'n buurman en ik had dat al vroeg in de gaten, ik kwam er veel in huis. We waren dikke vrienden... en nog. Vanaf m'n eerste stap in huis daar voelde ik dat hij van die mensen geen zoon was. Ofschoon de andere kinderen ook keurig waren... hij was een heel andere jongen. Het gezin was niet alleen arm, maar ook erg ruw. Maar hij was ne hele andere! Hij at zelfs anders. Hij moet het daar wel ooit moeilijk gehad hebben, dat kan bijna niet anders. Niet dat ie werd teruggezet of voorgetrokken, nee, het zat 'm niet in de behandeling. Z'n eigen doen en laten ver-raadde hem. Z'n komaf deed dat. De behandeling was in mijn ogen gelijk aan die van de anderen. Laat ik z'n eigen Moeder met een M zetten en z'n pleegmoeder met een m, om verwarring te voorkomen. Niet denigrerend, maar om het gemak en duidelijkheid. Zo ook dan de Vader en de vader...

Z'n moeder knipte de kinderen de haren zelf en was niet flauw met ne tik uitdelen als er iemand niet stilzat! Al rap hadden ze ne tik op d'r bol met de toch al niet te kleine schaar! Hij was niet alleen anders dan die anderen, hij was intens beschaafd! In geheel z'n optreden. Een heel fijn karakter, en dat straalt dan ook van 'm af. En toch geen flauwerik! Wel erg plichtsgetrouw en enorm serieus. Kortom, ne geweldige kerel! Hij weet van dit verhaal in dit boek af en mag gerust lezen hoe ik over hem in dezen denk; liever nu lof aan zijn adres dan met 'n bloemke op het kerkhof! Het was 'n ruwe troep bij 'm thuis. Ook met mijn thuis een enorm milieuverschil; men at van een blote ruw houten tafel. Water- en broodsoep of zoiets. Daarom zat hij ondanks alles ook zo anders bij. Wat ingeborenheid kan doen was dan daar ook duidelijk te zien. Het slapen en de bedden was navenant! Ondanks al die toestanden kwam ik er toch veel! Andere buurjongens kwamen er niet zóveel. Ik ging in dezelfde kerkelijke vereniging in het patronaat als hij. Na wat jaartjes mocht dat niet meer. Ik was van middenstandsmensen en ik moest naar de Congregatie. Het Patronaat was voor werkmensen. Dat kwam de pastoor bij ons thuis zo vertellen. We lieten er onze vriendschap niet door storen. Ik kreeg als troostprijs van de kapelaan een kerkboek, dat ik nog heb liggen. Dat stand-verschil was op de scholen ook; je had zogezegd klompen- en schoenenscholen. Hij ging van school; werken. Toen bracht hij een groot deel van de inkomsten daar in het la'tje. Hij gaf alles af. Later is 'm er op gewezen dat ie ook iets voor zichzelf moest bewaren want de tijd van trouwen kon ook voor hem aanbreken.

Waarschijnlijk hebben z'n pleegouders met z'n komst ook wat centen gekregen. Maar dat raakt op! En iemand adopteren moet ook betaald worden. Dat kost veel geld. Het gezin deed dan ook volop aan huiswerk. Na school moesten allen meewerken. Er werd veel was gestreken voor mensen of voor een wasserij. Hij vond na school een hele goed werkkring. Hij bracht het daar tot bedrijfsleider en werkte daar meer dan 20 jaar. Later begon ie voor eigen rekening en had al vlug een bloeiende zaak met veel personeel en een hele gezonde omzet. Maar in z'n eerdere dienst ging hem al eens een lichtje aan wat z'n Moeder betreft. De geestelijkheid kwam er veelvuldig over de vloer en menig gesprek met de directie vond plaats in zijn omgeving al was dat dan niet zo onmiddellijk dat 'n gesprek te volgen was. Later bleek dat ie ten goeies geobserveerd werd. Z'n Moeder hield via de geestelijkheid zo kontakt met 'm. Die wilde weten hoe 't in z'n levenswandel ging... Op ne goeie dag, hij was ruim dertig en getrouwd, zette hij met z'n ega een onderzoek in. Z'n vrouw was tot zover volledig van alles op de hoogte van wat ie zelf ook wist. Z'n vrouw nam een welwillend ambtenaar in de arm, bevolkingsregisters werden onderzocht en zo leidde dat tot opsporing van z'n Moeder. Er werd een ontmoeting georganiseerd in het plaatsje waar Moeder vandaag kwam, in de pastorie. Hij had het voordeel dat ie het eerst daar was en zette zich aan het raam, waardoor ie al een blik kon werpen naar buiten, toen de pastoor er met z'n Moeder arriveerde. Hij deed dus een eerste indruk op vóór het treffen. Die indruk vond ie meteen geweldig positief. Onbeschrijflijk, wat er in hem omging. De kennismaking verliep heel fijn. Het contact bestaat vandaag de dag nog. Z'n Moeder is ruim 80 en woont in een rusthuis voor bejaarden. Ze treffen elkaar van tijd tot tijd nu. Na het treffen is Moeder later getrouwd met een welgestelde boer. Jammer dat de sfeer nog niet rijp was voor 'm om die bruiloft bij te wonen. Nog steeds kent ie z'n Vader niet. Daar zit ie nog behoorlijk mee. Wel heeft ie van Moeders man mooie financiële hulp gekregen voor uitbreiding van 'n zaak. Maar de sluier over z'n eigen Vader bleef hangen. Dat geval laadt de schijn op zich dat Vader iemand van 'hoge komaf' is en dat de hele zaak bedekt blijft. Misschien wel een pastoor of notaris. In de onderlaag is zoiets nogal eens gauw een publiek geheim. Hier niet en ik betwijfel of ie ook weet waar z'n Moeder vroeger werkte. Ik heb ooit begrepen dat dat pleeghuishouden ook uit het buitenland was. En dat die ooit hebben willen emigreren. Z'n pleegvader zou in een voorname familie daar als koetsier of tuinman hebben gewerkt, van welke familie hij dan een kind zou zijn en met een behoorlijk geldbedrag het kind naar Holland gestuurd. Maar dat kan een verhaal zijn om de buurt met praten wind uit de zeilen te nemen. Want z'n naam is hier vreemd, laten we zeggen Larsen. Het zal de naam van z'n Vader niet zijn, ik denk die van z'n Moeder. Die kan bij een of andere kasteelheer gewerkt hebben, waar het fout liep. Er zou ook een groot vermogen nog achterzitten. Hij zou er zelf een boek over kunnen schrijven, zei ie me, maar dat vraagt te veel van z'n gevoeligheid. Ook heeft ie eigenlijk priester willen worden, wat door dat geval afgeremd is. Hij zou een geweldig geestelijk leider zijn geweest denk ik. Toen het pleeggezin wilde emigreren bereikte dat bericht z'n moeder in die periode van observatie. Zij dacht hem nooit meer te zien of dan nog iets te horen. Zij schreef 'n brief aan dat pleeggezin, dat er echter niet met 'm over sprak. Hij schijnt dat toch te weten gekomen te zijn, maar toen z'n pleegvader stierf liet ie die niet merken dat ie ervan wist. De helft is dus opgelost zo vertelde hij mij. Liever had ie misschien niet dit verhaal in jullie boek willen hebben, maar vanwege veel kritiek op geestelijkheid gaf ie me daar toch toestemming voor om z'n dankbaarheid te tonen voor die geweldige inzet...